

PAVAO PAVLIČIĆ, VUKOVARSKI SPOMENAR  
Matica Hrvatska, Zagreb, 2007.

Anica Ćorić

SPECTRUM  
časopis  
studenata  
KBF-a

RECENZIJE

*O divni moj Vukovaru ti u tebi lijepo je živjet u tebi su moji sni...* Sami stihovi već navješćuju glavni lik knjige *Vukovarski spomenar* autora Pavla Pavličića. Vukovar kojeg se mnogi danas spominju jest grad heroj, oštećen i uništen, ali ponovno obnovljen nakon agresije koja je izvršena 90-ih godina na sam grad, na Vukovarce. No, ovdje je riječ o drugoj strani Vukovara, onoj ljepšoj i svjetlijoj strani grada u istočnom dijelu Hrvatske. Riječ je o svemu onome što čini prepoznatljivim jedan grad, ljude koji u njemu žive ili su živjeli te o svemu onome što ga okružuje. Od prirode do prekrasnih baroknih građevina kakav Vukovar i jest, stari barokni grad. Vukovar je središnji grad Vukovarsko-srijemske županije, jednim dijelom u ravnici, a drugim na Fruškogorskim uzvisinama na ušću rijeke Vuke u Dunav. On oduševljava svojim građevinama, kulturom i nadasve položajem koji ga čini drugačijim.

Knjiga *Vukovarski spomenar* zapis je sjećanja samoga autora na njegov rodni grad za koji kaže: *Vukovar kakav je ovdje opisan ne postoji ... možda je postojao nekad, u doba moga djetinjstva. Šetajući zajedno s autorom kroz sve prepoznatljive i manje poznate dijelove grada, počinjete ga osjećati svojim, upijajući sve one dogodovštine i ljepote jednoga grada.* Knjiga se sastoji od četiri dijela: *Vukovarska godina*, *Šetnja po Vukovaru*, *Vukovarske razglednice* i *Vukovarski ljetopis*.

*Vukovarska godina* je u svakom svom dijelu toliko različita, i to ne samo po razmjeni godišnjih doba koja su u ovom gradu i te kako prepoznatljiva, nego i po svim onim zdanjima koja su u određeno doba godine više ili manje uočljiva. To se odnosi na uočljive bogomolje, od sinagoge, kalvinske crkve do katoličke crkve te drugih manjih kapelica. U Vukovaru pojedine ulice ili dijelovi grada nose nazive po ljudima različitih narodnosti koji su živjeli ili još uvijek žive u Vukovaru. To su Nijemci, Rusini, Mađari. Bilo bi neobično zaobići rijeke Dunav i Vuku koje svoje draži pokazuju kako zimi tako i u druga godišnja doba, zimi kao klizališta, a u proljeće i ljeto za ribolov. U proljeće se njihova veličina pokazuje kada vodostaji rastu, a voda se uvlači u prazne šumarke i livade. Shodno je za spomenuti i Adicu, *otok* koji sa svih strana okružuje rijeka Vuka. Tamo se i danas ide na izlete, kupanje, druženje i naravno nezaobilazni fiš paprikaš, odnosno kako ga ovdje od milja zovu *fiš*, koji se po mogućnosti priprema od dunavske ribe.

U *Šetnji Vukovarom* upoznat ćete se sa svim onim dijelovima Vukovara koji i danas pozdravljaju goste u centru samoga grada, a to je prvo Vukovarska gimnazija. Dalje se spominje Olajnica te prepoznatljive kupole bogomolja, mauzoleji, a sve to uz popratne fotografije Vukovara nekad i danas. Svodovi su često istican detalj, dio grada koji se za vrijeme Domovinskog rata često prikazivao na televiziji i koji su na neki određeni način i za samoga autora od iznimne važnosti. Za njega su oni *Vukovar sam*. Upoznati ćete se i sa čikljom te fijakerom koji je ipak danas rijetka pojava u gradu, dok je nekada bio posebno spreman za mladence.

*Vukovarske razglednice* donose *suočavanja* samoga autora s onima koji nisu mogli točno odrediti gdje se nalazi njegov rodni grad, gdje je točno *taj* Vukovar? Sam se grad može pohvaliti i jednim imenom, Lavoslavom Ružičkim, koji je dobio Nobelovu nagradu za kemiju. Upoznati ćete se i s vukovarskim dijalektom te razmišljanjima autora može li se ostati ili zaista zauvijek otići iz Vukovara.

*Vukovarski ljetopis* započevši od 4500. god. pr. Kr. pa sve do 2007. godine daje kratke, ali precizne i jasne podatke vukovarske baštine i povijesti koja se i dan-danas ne da zaboravu.

Listajući i čitajući *Vukovarski spomenar* otkrivete polako grad Vukovar zajedno s autorom, njegova sjećanja i razmišljanjima o rodnome gradu. Vukovar koji je ovdje opisan ima dušu odnosno sam autor mu je *udahnuo dušu* i nije ga pustio zaboravu, već ga je nadasve oživio sa svime onime što je za njega izrekao. Ako se tko kada zatekao u Vukovaru, mogao je primijetiti da ondje vrijeme kao da stoji jer dan kao da traje duže nego negdje drugdje i neobično, za sve imate vremena.

Vukovar se može podičiti svim onim ljepotama što Slavonija i Srijem pružaju i upravo ćete poželjeti osobno provjeriti ima li koji dio *Spomenara* još svoga mjesta u Vukovaru. Zasigurno ima. Autor ističe kako *Vukovarci, ukratko, misle da ni oni ni njihov grad nisu ništa naročito. Dapače, svjesni su da za taj grad malo tko zna, da se on nalazi pomalo Bogu za leđima i da za njega nikada nitko nije čuo, te da to, pravo govoreći, i nije neka strašna šteta. Od toga, od te skromnosti, sve i počinje.*